

РЕШЕНИЕ

№ 5569

гр. София, 05.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65 състав, в публично заседание на 15.09.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ванина Колева

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Емил Георгиев, като разгледа дело номер **4926** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) вр. реда на чл.203 – 207 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано по искова молба на Б. К. Ч. от [населено място] срещу Областната дирекция на МВР (ОДМВР) Р., за присъждане на обезщетение в размер на 5001,00 лв. за причинени неимуществени вреди – причинени душевни болки и страдания, отрицателни емоционални преживявания и стрес, злепоставяне на доброто ѝ име пред близки, приятели и роднини - от незаконосъобразен административен акт - заповед за задържане на лице № 225зз-1238/10.09.2020г., издадена от К. Д. К., старши полицай при 01 – РУ – ОДМВР – [населено място], отменена с влязло в сила Решение № 5 от публично заседание проведено на 24.11.2020г. по нахд № 12273/2020г. на Софийски районен съд (СРС) – Наказателно отделение. Претендира и присъждане на законната лихва от датата на отмяна на заповедта – 06.04.2021г. до изплащане на обезщетението. Ответникът оспорва иска като неоснователен и недоказан. Счита, че не са представени доказателства за отрицателните преживявания на ищцата. Твърди, че тя си е причинила твърдените вреди, тъй като е разпространила информацията за задържането сред близките и приятелите си. Счита, че претендираният размер на обезщетението е силно завишен и несправедлив. Моли съда да отхвърли иска като изцяло неоснователен и недоказан. Ангажира писмени и гласни доказателства. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят СГП дава заключение, че искът е доказан по основание, но не и по

размер и че следва да бъде отхвърлен за сумата над 200 лева.

Административен съд София-град, като обсъди събраните по делото доказателства и съобрази разпоредбите на закона, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

На 10.09.2020г. около 8 часа сутринта ищцата Б. К. Ч. се е срещнала в центъра на [населено място] със свои познати, с които са имали намерение да вземат участие в организирания протести срещу тогавашното управление, провеждащи се в пространството между сградите на Президентството, Министерски съвет и Народното събрание. На контролния пункт до кръстовището на [улица]и [улица], в раницата на ищцата Б. Ч. е открит спрей. Ищцата, заедно с други протестиращи е качена в полицейски автомобил и закарана в арестните помещения на Първо РУ – СДВР, намиращи се на [улица]. Там ѝ е връчена заповед за задържане за срок от 24 часа, издадена от служителя на ответника – старши полицай К. Д. К..

По време на задържането ѝ от 08:30 до 14:00 часа пребивавала в помещение с други задържани, всички мъже, в която периодично идвали полицейски служители, които правили обиски на задържаните и им обяснявали, че чакат разпореждания от прокуратурата. Тя също била обискирана, а спрелят ѝ бил иззет като “вещствено доказателство”. В исковата молба ищцата твърди, че в тази обстановка е изпитвала чувство на унижение и безсилие, което я довело до психологически стрес. Арестът ѝ, заедно с тези на други протестиращи, бил обсъждан в медиите и станал достояние на познати, което уронило личния ѝ престиж, публичния авторитет и доброто име, с което се ползвала, била злепоставена пред колеги.

След като обжалвала Заповед за задържане на лице № 225зз-1238/10.09.2020г., издадена от К. Д. К., старши полицай при 01 – РУ – ОДМВР – [населено място], с Решение № 5 по адм.д. № 12273/2020г. на Софийски районен съд– Наказателно отделение заповедта е отменена като незаконосъобразна. Решението не е обжалвано и е влязло в сила на 06.04.2021г.

Като писмени доказателства са приети доказателства, представени от ищцата, свързани с образованието ѝ и работата ѝ като преводач от немски език, както и трудов договор от 01.01.2012г. за длъжността “Ръководител/началник административен отдел” с [фирма].

По искане на ответника от Първо РУ – СДВР са изискани и приети като доказателство по делото всички документи, свързани със задържането на Б. Ч. – заповедта за задържане, протокол за обиск на лице рег. № 225р-33368/10.09.20, декларация, разписка за върнати вещи на задържано лице, протокол за доброволно предаване, АУАН № 3293/10.09.2020г., докладна записка рег. № 225р-33378/10.09.20г., книга за задържани лица на 01 РУ – СДВР, копие от писмо от СРС и писмо на 01 РУ – СДВР.

Във връзка с направено от ответника искане е прието по делото писмо от МВР – дирекция “Пресцентър и връзки обществеността“ относно информацията, която е публикувана на 10, 11 и 12-ти септември 2020г. на интернет страницата на ДПВО. От него се установява, че името на ищцата не е посочено, но е съобщено, че са задържани “петима мъже и една жена”, като у 39-годишен мъж са “открити два водни пистолети и пепър спрей”, а от чантата на 41-годишна жена е иззет нож.

Приложено е за послужване и адм.д. № 12273/2020 г. по описа на СРС, НО.

От ответника са представени и са приети като доказателства по делото: заповед № 336з-1863/098.09.2020г. на директора на ОДМВР – Р., заповед за командироване на ст. полицай К. Д. К. рег. № 336зк-569/08.09.2020 г. по описа на СДВР – [населено място],

заповед № 8121з-969/05.09.2020г. и заповед № 8121з-972/08.09.2020г. на министъра на вътрешните работи, въз основа на които е издадена заповедта за командироването на служителите от ОДМВР – Р.. От тях се установява, че служителят е бил командирован за три дни от 09.09.2020г. до 11.09.2020г. в [населено място] със задача опазване на обществения ред в [населено място] в съвместна дейност със СДВР.

По искане на ищцата са разпитани свидетелите Г. Д. Б., приятел, който е бил с нея сутринта на протеста и съпругът на сестра ѝ М. А. С.. От показанията им се установява, че Б. Ч. е била задържана на влизане на протеста на проверовъчния пункт без да ѝ бъде обяснено за какво, като част от полицаите не са се легитимирали и не са имали отличителни знаци. Това се случило пред множество хора. Качили са я на камионетка заедно с други хора и я отвели в 01 РУ. Приятелите и съпругът ѝ са я видели отново около 15 часа на същия ден, когато е излязла от там. Имало много хора в това число и преса. По думите на свидетеля Б., който е бил там г-жа Ч. не се е чувствала добре, била е неадекватна, говорила несвързано. Необходимо ѝ е било време да се съвземе. След случилото се се изолирала, изпаднала в депресия, било трудно да се контактува с нея. Отразило се и на работата ѝ. Според показанията на свидетеля С. ищцата се притеснявала да излиза и имала страх от полицаи, не можела да се среща с клиенти, имало клиенти, които не искали да работят с нея, както и някои приятели прекратили контактите си с нея, след като разбрали за случилото се.

По искане на ответника като свидетел е разпитан полицейският орган издал отменената заповед за задържане. От показанията му се установява, че след като установил, че Ч. има спрей, не е поставял бележници на ищцата, която е била качена на площада в камионетката и откарана в 01 РУ – СДВР. По-късно бил извикан да състави заповедта, след което си тръгнал. Като свидетел по искане на ответника е призована им Л. В. Л., служителят извършил обиск на ищцата, която заявява пред съда, че не си спомня нищо за случая.

Установената фактическа обстановка не се оспорва от страните. При така установената фактическа обстановка и събраните по делото доказателства съдът прави следните правни изводи:

Относно допустимостта на иска:

Искът е с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ във вр.чл.203 и сл. от АПК, предвид изложените фактически обстоятелства в исковата молба, че ищцата е неблагоприятно засегната и е претърпяла неимуществени вреди, пряка и непосредствена последица от отменен по съдебен ред като незаконосъобразен административен акт – заповед за задържане на лице № 225зз-1238/10.09.2020г., издадена от К. Д. К., старши полицаи при 01 – РУ – ОДМВР – [населено място].

Искът за обезщетение е предявен срещу надлежен ответник- юридическото лице, в чиято структура е органът, издал незаконосъобразния административен акт и е допустим за разглеждане в производството пред Административен съд София-град по реда на глава XI от АПК, като предявен пред съда по настоящия адрес на увредения. Изпълнено е и условието на чл. 204 ал. 1 от АПК, тъй като вредите се претендират от акт, издаден при упражняване на административна дейност - заповед, която е отменена по предвидения в закона съдебен ред с влязло в сила съдебно решение.

Разгледана по същество, исковата претенция е основателна и доказана по следните съображения:

Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ предполага установяване кумулативното наличие на визираните в разпоредбата предпоставки:

незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или негови длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпване на вреди от тях и причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и вредоносния резултат. Съгласно разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ, отговорността на държавата по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ може да бъде ангажирана само за имуществените и неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. При недоказване на която и да е от посочените предпоставки, обезщетение не се присъжда, като доказателствената тежест е за ищеца. По отношение на първия елемент - отменената заповед представлява властнически акт на административен орган при неговата административна дейност. Неговата незаконосъобразност е установена с акт на съда – влязло в сила Решение № 5 по нахд № 12273/2020г. на СРС – НО.

Относно вторият елемент от отговорността наличието на вреда - Съдържанието на понятието „вреда“ не е дефинирано от законодателя въпреки употребата му в редица разпоредби на Закона за задълженията и договорите. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната практика, вредите са последици от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние.

Незаконосъобразното ограничаване на правото на придвижване и престоят в полицейското управление обективно водят до негативни последици върху емоционалното, психическо и физическо състояние на задържаното лице. В тази връзка неоснователни са доводите на ответника, че след като името ѝ не съобщено от пресцентъра, то не са ѝ причинени вреди. От показанията на разпитаните по делото свидетели се установява, че вследствие на незаконното задържане на ищцата, тя е била потисната, депресирана и уплашена. В резултат от задържането ѝ се е породило негативно въздействие в социалния и професионалния ѝ живот. Ищцата се е изолирала, спряла е да излиза навън и се затворила в себе си, което се е отразило негативно на работата ѝ и личните ѝ отношения. Всичко това налага извода, че по време на задържането и след това Б. Ч. е претърпяла неимуществени вреди.

Неоснователни са доводите на ответника, че свидетелите не са специалисти и не могат да дадат оценка на психическото и емоционалното ѝ състояние. Това състояние се характеризира с външни прояви, на които свидетелите Б. и С. са присъствали и за които дават показания. Несъмнено неправомерното задържане на ищцата има негативно отражение върху психическото ѝ състояние. Това се засилва още повече от факта, че за задържането е излязла информация в медиите, в която макар и да не се доказва, че се е споменавало името ѝ, е станала достояние на близки и познати, което несъмнено е уронило престижа и името ѝ.

Налице е и третата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника - причинно-следствената връзка между незаконосъобразната заповед за задържане и неимуществените вреди. В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр. д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр. д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и

други е възприето разбирането, че "... непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите" е налице причинна връзка по чл. 4 от ЗОДОВ. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. В конкретния случай вредите, които се претендират (доказаните психически/душевные страдания), са пряка и непосредствена последица от отменената заповед за задържане. Ако не бе издаден незаконосъобразният административен акт, ищцата не би претърпяла описаните негативни преживявания. Вредата се изразява в неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на задържания.

На обезщетение подлежат и вътрешните, душевни състояния тогава, когато справедливостта налага с оглед конкретните, обективно съществуващи обстоятелства във всеки един случай същите да бъдат възмездени. Понятието справедливост по смисъла на чл. 52 от ЗЗД не е абстрактно, а всякога е свързано с преценката на обективно съществуващи конкретни обстоятелства, с общественото разбиране за справедливост на даден етап от развитието на самото общество, а не със субективното усещане за причинена вреда. Съобразявайки естеството и характера на причинените страдания, обективното състояние на ищцата, като произтичащо от неправомерното задържане, периодът в който то е осъществено, съдът намира, че справедливо е обезщетяване на причинените на ищца неимуществени вреди със сума в размер на 3000 лева. Интензитетът и времетраенето на вредите обуславят определяне на сума по-малка от претендираната. В тази връзка настоящата инстанция разгледа обстоятелството, че ищцата е била задържана за срок по-малък от 24 часа. От друга страна, с оглед отразяването на ареста в медиите и интереса към него, макар и да не се споменава името ѝ, е довело до допълнителни негативни емоции. Съдът съобрази също, че ищцата не е попадала преди в подобна ситуация, не е била задържана.

С оглед гореизложеното претенцията за сумата над 3000 лв. до претендирания размер от 5001 лв. следва да бъде отхвърлена.

Задължението за лихва има акцесорен характер и следва главното вземане. Предвид обстоятелството, че искът за заплащане на обезщетение е частично основателен, то и искът за заплащане на законната лихва върху главницата от датата на влизане в сила на съдебното решение за отмяна на заповедта-06.04.2021 г. година до окончателното изплащане на сумата, е частично доказан и подлежи на уважаване съобразно с главния иск. В подкрепа на този извод е и т. 4 то ТР № 3/2004 година на ОСГК на ВКС, според което, при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане, е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаваните административни актове.

При този изход на спора и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, на ищца следва да се присъдят направените по делото разноски, които са в размер на 10,00 лева държавна такса. Съгласно посочената разпоредба съдът осъжда ответника да заплати на ищца и възнаграждение за един адвокат или юрисконсулт, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска. В настоящето производство възнаграждение за адвокат не следва да се присъжда, тъй като макар в представения договор за правна защита и

съдействие да е договорено възнаграждение, по делото липсват доказателства, че то е платено.

На основание чл.10, ал.4 от ЗОДОВ, ищцата следва да бъде осъдена да заплати на ответника юрисконсултско възнаграждение в размер на 90 лева съразмерно с отхвърлената част от иска. Съдът счита, че дължимото юрисконсултско възнаграждение следва да бъде изчислено на база 150 лв., съгласно чл. 24, изр. второ от Наредбата за правната помощ, като се отчита претендирания правен интерес, фактическата и правна сложност на делото и броя на проведените съдебни заседания.

Водим от горното, Административен съд София-град, I отделение, L. състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Областна дирекция на МВР – Р. да заплати на Б. К. Ч. от [населено място] обезщетение в размер на 3000 (три хиляди) лева за причинени неимуществени вреди от незаконосъобразен административен акт - заповед за задържане на лице № 2253з-1238/10.09.2020г., издадена от К. Д. К., старши полицаи при 01 – РУ – ОДМВР – [населено място], отменена с влязло в сила Решение № 5 по адм.д. № 12273/2020г. на Софийски районен съд – Наказателно отделение, ведно със законната лихва от 06.04.2021г. до окончателното изплащане на сумата, като ОТХВЪРЛЯ иска на Б. К. Ч. от [населено място] срещу Областна дирекция на МВР – Р. в останалата част над 3000 лева до претендирания размер от 5001,00 лева.

ОСЪЖДА Областна дирекция на МВР – Р. да заплати на Б. К. Ч. от [населено място] направените по делото разноски в размер на 10 (десет) лева.

ОСЪЖДА Б. К. Ч. от [населено място] да заплати на Областна дирекция на МВР – Р. юрисконсултско възнаграждение в размер на 90 (деветдесет) лева.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: